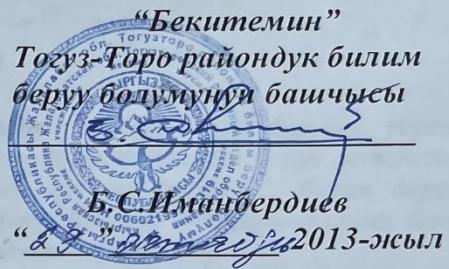

Жалал-Абад областтык юс жарысы
<i>2013 31. Октябрь</i>
Юридикалык жак мамдекеттик каттодон кайра откерүлдү <i>Муродбеков</i>
Алгачын күттеган күнү 1993 ж.
<i>15 10 2008</i>
Управление юс ичеси Жалал-Абадской области
Произведена государственная первая регистрация юридического лица
Свидетельство № 99
Дата первичной регистрации

ТОГУЗ-ТОРО РАЙОНУНДАГЫ
№ 6 БИРДИК ЖАЛПЫ БИЛИМ
БЕРУУЧУ ОРТО МЕКТЕБИНИН
УСТАВЫ

2013-ЖЫЛ

1.Жалпы жоболор

1.1. №6 Бирдик жалпы билим беруучу орто мектеби озунун билим беруучу, укуктук жсана чарбалык-экономикалык ишин Кыргыз Республикасынын «Билим беруу жонундогу» мыйзамына, «Жалпы билим беруу уюму жонундогу тииттуу жсого», билим берууго байланышкан Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына жсана ушул Уставга ылайык жсургузот.

1.2. №6 Бирдик жалпы билим беруучу орто мектеби Тогуз-Торо районунун Бирдик айылында жсайгашкан.

1.3. Жалпы билим беруучу орто мектеп үзгүлтүксуз билим беруу системасынын негизги бөлүгү болуп саналып, мамлекет тарабынан кепилдик берилген милдеттүү жсана акысыз жалпы башталгыч жсана жалпы негизги билим алууну, ошондой эле акысыз жалпы орто билим алуу боюнча Кыргыз Республикасынын жсарандарынын укугун ишке ашыруу учун шарттарды түзөт.

1.4. Жалпы билим беруучу орто мектептин иши төмөнкү принциптерге негизделет:

- республиканын бардык жсарандарынын сапаттуу билим алуу укуктарына төндиги;

- гумандуулук жсана жалпы адамзаттын баалуулуктарынын артыкчылыгы;

- жсарандуулук жсана патриоттук;

- билим беруу процессинин ырааттуулугу жсана үзгүлтүксүздүгү;

- окутуунун динден тышкары мүнөзү;

- академиялык эркиндик жсана ак ниеттик;

- жсопкерчиликтик жсана натыйжсалуулук.

1.5. Жалпы билим беруучу орто мектептин негизги максаттары деп мамлекеттик билим беруу стандарттарын аткаруунун жсана турмуштук компетенцияларына жсетишүүнүн негизинде окуучулардын инсандык жалпы маданиятын калыптандыруу, кесиптик билим беруу программаларын аң-сезимдуулук менен тандоо жсана андан ары өздөштүрүү учун негиз түзүү, жсарандуулукка тарбиялоо, адамдын укуктары менен эркиндигин урматтоо, толеранттуу болуу, Мекенин, үй-булөсүн жсана курчап турган айлана-чөйрөнү, эмгекти сыйлоо, сергек жсашоо адаттарын калыптандыруу эсептелинет.

1.6. Жалпы билим беруучу орто мектеп адамдын, коомдун, мамлекеттин кызыкчылыктары учун окуучуларды окутууну жсана тарбиялоону жсургузуп, инсандын ден соолугун сактоону камсыздаган жсана ар тараптан өнүгүүсүнө, анын ичинде оз алдынча жсана кошумча билим алуу зарылчылыгын канаттандыруу боюнча дагы ылайыктуу шарттарды түзөт.

1.7. Жалпы билим беруучу орто мектеп мамлекеттик билим беруу стандарттарына ылайык жалпы башталгыч, жалпы негизги жсана жалпы орто билим беруунун сапаты, билим беруу жсана тарбиялоо процессин уюштурууда окуучулардын жасына жсараша психологиялык жсана физиологиялык озгөчөлүктөрүнө, шыктуулуктарына жсана жсөндөмдөрүнө колдонуулучу тариздердин, усулдардын жсана каражаттардын шайкештиги, алардын өмүрлөрүн жсана ден соолуктарын коргоо ченемдери жсана эрежелери боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартилте жсоп тармат.

1.8. Жалпы башталгыч жсана жалпы негизги билим беруу күндүзгү таризде жсузөгө ашырылат.

Окуучулардын физиологиялык жсана психологиялык ақыбалдарына байланыштуу жалпы билим беруу программалары үй-булөлүк жсана жекеке билим алуу тариздеринде өздөштүрүлүшү мумкун.

Үй-булөлүк, жекеке жалпы билим беруу программаларын өздөштүрүү шарты жсана тартиби жалпы билим беруу уюму жсана ата-энелердин (мыйзамдуу окуу) ортосундагы тузулгон келишиим менен аныкталат жсана жсузөгө ашырылат.

1.9. Билим алуунун бардык тариздеринде конкреттүү негизги жалпы билим берүү программасынын чегинде бирдиктүү мамлекеттик билим берүү стандарты иштейт.

1.10. Жалпы орто билим берүүнүн жеткиликтүүлүгүн жсана вариативдүүлүгүн камсыз кылууга, инсандын шыгына, жөндөмүнө жсана дөн соолугунун абалына ылайыкташтырып, окутуунун жсана тарбиялоонун ыңғайлар шарттары камсыздалган билим берүү инфраструктурасын түзүү максатында, билим берүүнүн мазмунуна коюлуучу конкреттүү маселелер менен таланттарга жсана бюджеттик каржылоо шарттарына ылайык ар кандай типтеги жсана менчик түрүндөгү жалпы билим берүү уюмдары түзүлүшү мүмкүн. Алардын ишкөрдүүлүктөрү Кыргыз Республикасынын тийиштүү ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

2. Жалпы билим берүү уюмунун ишин уюштуруу

2.1. Жалпы билим берүү уому юридикалык жсак катары уставы, эсептөө жсана башка счеттору, мамлекеттик жсана (жс) расмий тилдеринде почталык дареги жасылган мөөрү, бурч-мөөрү (штампы) жсана бланктары, бекитилип берилген мулку бар уом болот.

2.2. Жалпы билим берүү уому Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен тартип боюнча мамлекеттик аттестациядан (аккредитациядан) өттөн.

2.3. Жалпы билим берүү уому Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жсана келишиимдин негизинде кесиптик уюмдарын жсана бирикмелерин (педагогикалык ассоциацияларды, союздарды, окутуу - усулдук бирикмелерди жс.б. кеңештерди жсана уюмдарды) түзүүгө жсана (жс) алардын иштерине катышууга укуктуу.

2.4. Окуучуларды ақысыз медициналык тейлөө, санитардык-тазалык ченемдери, тамактандыларынын сапаты жсана режими саламаттыкты сактоо органдары тарабынан жүргүзүлөт.

2.5. Жалпы билим берүү уюмунда окуучулардын тамактандыусун уюштуруу Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн токтому менен аныкталат.

2.6. Жалпы билим берүү уюмунда класстардын саны жсарандардын тапшырган арыздарына жсана санитардык - тазалык эрежелери менен класстардын толуктальшынын чектүү ченемдердин негизинде жалпы билим берүү процессин жүргүзүү учун түзүлгөн шарттарга байланыштуу болот. Ал эми класстардын окуучулар менен толуктальшы:

- 1 жсана 2- баскычтар учун - 25 окуучу
- 3 баскычтар учун - 20 окуучу

Чет тили жсана орус тили сабактарын оттуудо 1-9 класстарда 30, 10-11-класстарда 25 окуучу менен толукталаң класстарда эки топко болунот.

2.7. Жалпы билим берүү уюмунун класс-комплектеринин толуктальшынын чектүү ченемин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктайт.

Чакан комплекттүү жалпы билим берүү уюмунун класстарынын толуктальшы тийиштүү шарттар жсана каражаттардын болушуна жсараша белгиленет.

2.8. Жалпы билим берүү уому окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкулдөрүнүн) суралычтары боюнча Кыргыз Республикасынын тийиштүү ченемдик укуктук актысынын негизинде акы төлөнүүчү узартылган топторду ачууга укуктуу.

2.9. Жалпы билим берүү уюмунда уюштуручуусунун макулдугу боюнча Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарынын негизинде акыл-эсинде жсана дene түзүлүшүндө кынтыгы бар окуучулар учун атайын (коррекциялоочу) класстары ачылыши мүмкүн.

Окуучуларды атайын (коррекциялоочу) класстарга которуу (жисберүү) алардын ата-энелеринин (мыйзамдуу өкулдөрүнүн) макулдугу менен психологиялык - медициналык - педагогикалык консультациясынын корутундусу боюнча райондук бишм берүү болуму тарабынан Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарына ылайык жүргүзүт.

3. Билим берүү процесси

3.1. Жалпы билим берүү уюму билим берүү процессин негизги жалпы билим берүү программаларынын деңгээлдерине ылайык мектептик билим берүүнүн уч баскычында жүргүзөт:

- жалпы башталгыч билим берүү (октуунун ченемдик мөөнөтү - 4 жыл);
- жалпы негизги билим берүү (октуунун ченемдик мөөнөтү - 5 жыл);
- жалпы орто билим берүү (октуунун ченемдик мөөнөтү - 2 жыл).

3.2. Уч баскычтан сыртқары жалпы билим беруу уюмунун даярдоо классына 6 жашка толгон балдар кабыл алынат.

3.3. Жалпы билим берүү уюмuna 6-7 жашка толгон балдар кабыл алынат, ал бир класста окутуунун узактыгы бир окуу жылынан кем эмес.

3.4. Башталгыч жалпы билим берүүнүн милдеттери болуп окуучуларды окутуу, тарбиялоо жсана өнүктүрүү, алардын окуудагы, жазуудагы жсана саноодогу жалпы билүүлөрү менен жөндөмдөрүн, логикалык ой жүгүртүү элементтерин жсана таанып- билүү ишин, өз алдынча билим алуунун жсана өзүн-өзү уюштуруунун жсонөкөй ыкмаларын, жүрүм-турум жсана сүйлөөнүн маданиятын, өздүк тазалыгынын негиздерин жсана жасоонун сергек адаттарын өздөштүрүү эсептөт.

Жалпы башталгыч билим берүү негизги жалпы билим алуу учун база болуп саналат.

3.5. Жалпы негизги билим берүүнүн милдеттери болуп окуучуларды инсан катары тарбиялоо, түзүү жсана калыптандыруу учун социалдык жсактан өзүн-өзү аныктоого, өз алдынча иши тажсыйбасын өздөштүрүүгө жсана өзүн-өзү көзөмөлдөөгө багытталган шыктарын жсана компетенцияларын өнүктүрүү эсептөт.

Жалпы негизги билим берүү жалпы орто билим, башталгыч жсана орто кесиптик билим алуу учун база болуп саналат.

3.6. Жалпы орто билим берүү жалпы билим берүүнүн аяктоочу этабы болуп, окуучулардын туруктуу компетенцияларын жсана чыгармачылык шыктарын өнүктүрөт, ошондой эле диференцияланган окутуунун жсана кеситти же эмгектенүүнү аң-сезимдүү тандоо учун даярдоонун негизинде өз алдынча окуу көнүгүүлөрүн калыптандырууну камсыздайт.

Жалпы орто билим башталгыч, орто жсана жсогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча окууну улантууга база болуп берет.

3.7. Жалпы билим беруу уюмунда жалпы орто билим берүүнүн мазмуну мамлекеттик билим беруу стандарттарынын жсана негизги жалпы билим беруу программаларынын негизинде аныкталып, жалпы билим беруу уюмунда окуу жылынын планы, жалпы билим беруу уюму тарабынан өз алдынча иштелип чыгып, бекитилген сабактардын расписаниеси жсана ошондой эле жылдык календардык окуу планы менен ишке ашырылат.

3.8. Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тили деп аныкталган кыргыз тилин мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык окутат. Кыргыз Республикасында расмий тили катары орус тили, ошондой эле бир чет тил, Кыргыз Республикасынын Билим берүү жсана илим министрилиги бекиткен Базистик окуу планына ылайык окутулат. Жалпы билим берүү уюмунда окутуу мамлекеттик тилде жүргүзүлөт.

3.9. Жалпы билим беруу уюмунун тийиштуу шарттарына (педагогикалык кадрлар, окутуусулук караажаттар, материалдык-техникалык жабдуулар ж.б.) жсана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык негизги жалпы билим беруу программаларынан тышканы да кошумча билим беруу программаларын ишке ашыра алат жсана кошумча билим беруу кызматын (келишимдин негизинде) корсото алат.

3.10. Кошумча билим беруу программалары жсана кошумча билим беруу кызматы окуучулардын жсана ата-энелеринин (мыйзамдуу окулдорунун) макулдуктары менен тийиштуу шарттар түзүлсо откорулот.

3.11. Жалпы билим беруу уюмунда окуучулардын жетишүүсүн козомолдоо мугалимдер тарабынан 5 баллдык система (минималдык балл – 2, максималдык балл - 5) менен бааланат. Мугалим окуучулардын оозеки ишин (текшерүү, контролдүк иштери дагы) текшерип, баалоо менен класстык журналга жсана окуучунун кундулугуно баа көт.

Окуучулардын билими чейректерде бааланып, окуу жылынын аягында жалпы жылдык баалар коюлат. 1-класстарда окуучулардын билимин баалоо баллдык система менен жүргүзүлбөйт.

Окуучулардын ата-энелеринин (мыйзамдуу оқулдорунун) окуучунун алган жылдык баасына макул эмес учурларында жалпы билим беруу уюмунун кенеши тарабынан тузулгон комиссияга тиешелүү предмет боюнча экзамен ташыруу мумкунчулугу берилет.

Окуучулардын класстан класска кочуруу жсана жыйынтыктоо аттестациясын откоруу тартиби, мооноту жсана оттуу формасы Кыргыз Республикасынын билим беруу жсана илим министрлигинин буйругу менен аныкталып, жалпы билим беруу уюму тарабынан ишке ашырыладт.

3.12. Жалпы билим беруу уюмунда Базистик окуу планын негизинде иштөлөп чыккан иш окуу планы боюнча билим беруу процесси откорулот. Окуучулардын окуу жускотому чектелген жускотомдун ченеминен ашпаши керек жсана Базистик окуу планынын окуу сабактарын окутууга болунгон сааттарынын санынан томон болбош керек.

Башталгыч класстар учун жумалык окуу узактыгы 5 кун, 5-11-класстарда жумалык окуу узактыгы 6 кун.

Сабактын расписаниеси балдардын шашке тамагын ичуу убактысын эске алуу менен ылайыкташтырылуусу зарыл. Окуу сабактары 2 сменада жүргүзүлөт, сабактардын башталышы 1-смена 8-00 до, 2-смена 13-00 до, кыш мезгилинде 1-сменада 8³⁰да, 2-смена 13³⁰да башталат.

3.13. Жалпы билим беруу уюмунда окуу жылы 1-сентябрда, ал эми бул кун жекешембү күнгө түш келсе кийинки иш кунунон башталат.

1-класстарда окуу жылынын узактыгы – 33 апта, 2-4-класстарда 34 апта, 5-11-класстарда мамлекеттик жыйынтыктоо аттестациясынын мооноторун эсептебегендө 34 аптадан кем эмес окуу жумасын түзөт.

- 1- чейрек - 9 жума;
- 2-чейрек - 7 жума;
- 3-чейрек - 10 жума;
- 4-чейрек - 8 жума.

Окуу жылынын ичинде каникулдардын созулушу 30 календардык күндөн кем эмес, жайында 14 календардык күндөн кем эмести түзөт. Биринчи класстын окуучуларына окуу жылынын ичинде кошумча бир апталык каникулдар берилет.

1-класстарда сабактын узактыгы 40 минутаны, 2-11-класстарда 45 минутаны түзөт.

Жалпы билим беруу уюмунун жылдык (календардык) окутуу жүргүртмосу райондук билим беруу болуму менен макулдашып бекитилет.

3.14. Мамлекеттик билим берүү саясатын ишке ашырган жалпы билим берүү уюмунун ишин мамлекеттик контролдоону райондук билим берүү болуму жүргүзөт.

3.15. Жалпы орто билим берүүнүн сапатынын кепилдигинин негизги таризи болуп жсанды типтеги жалпы билим берүү уюмдарынын аныкталган тартипте беш жылда бир жсолу откорулүүчү мамлекеттик аттестациясы (аккредитациясы) эсептелинет.

4. Билим берүү процессинин катышуучулары

4.1. Жалпы билим берүү уюмунун окуу процессинин катышуучулары болуп окуучулар, педагогикалык кызматкерлер (мындан ары - мугалимдер) жсана окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) эсептелинет.

4.2. Жалпы билим берүү уюмна бекитилген аймакта жасашаган окуу жсандындағы балдардын жсана өспүрүмдөрдүн бардыгы арыздарынын жсана аныкталған улгудөгү

медицинадык маалыматтарынын негиздеринде мектепте билем берүүнү бардык баскычтарына кабыл алуулары сыноосуз, акчалай жсана башка төлөмдөрсүз өткөрүлөт.

Даярдоо жсана 1-класка кабыл алуу учун томондогу документтер талап кылынат:

- Ата-энесинин (мыйзамдуу окуулунун) арызы
- Баланын туулгандыгы тууралуу куболугу
- Баланын белгиленген улгудогу медициналык картасы
- Баланын жсашаган дареги тууралуу тектема же ата-энесинин (мыйзамдуу окуулунун) бироосунун паспорту (жсашаган, катталган жсери корсостулгон бети кошо).

2-11-кластарга кабыл алууда ата-энесинин (мыйзамдуу окуулунун) арызы, оздук делосу, туулгандыгы тууралуу куболугу талап кылынат.

4.3. Жалпы билем берүү уюму кабыл алып жсатканда окуучуларды жсана алардын ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүн) ушул устав менен жсана окуу процессин жсөнгө салуучу башка да жердиктүү документтер менен тааныштырууга милдеттүү.

4.4. Окуучулар төмөнкүлөргө укуктуу:

- жалпы билем берүү уюмун ар кайсы этабына окууга кирүүгө жсана билем алуунун таризин тандоого;

- мамлекеттик билем берүү стандарттарынын деңгээлинде милдеттүү жсана акысыз жалпы башталгыч, жалпы негизги жсана акысыз жалпы орто билем алууга;

- кошумча билем берүү кызматын, анын ичинде акы төлөнүүчү да таризде алууга;

- жалпы билем берүү уюмунун китеп-канасынын, маданияттык-спорттук жсана өндүруштүк базасын пайдаланууга;

- Кыргыз Республикасынын Өкмөтү жсана жергилитүү өз алдынча башкаруу органдары аныкташкан тартиппер боюнча бекер тамактанууга жсана медициналык тейлөөгө, жүргүнчү автотранспортто жсүрүүнүн жсөнлүктөрүн пайдаланууга;

- уставда аныкталган таризде жалпы билем берүү уюмун башкарууга катышууга;

- балдар уюмунун ишин уюштурууга жсана ага катышууга;

- инсандык кадыр-баркты урматтоого жсана маалымат эркиндигине, өзүнүн жсеке көз карашын жсана ынанымдарын эркин айттууга;

- жалпы негизги жсана жалпы орто билем берүүнү аяктаганда мамлекеттик үлгүдөгү билеми жсөнүндө документтерин өз учурунда алууга ж.б. укуктуу.

4.5. Окуучулар төмөнкүлөргө милдеттүү:

- жалпы билем берүү уюмунун уставын тутууга жсана аткарууга;

- мамлекеттик билем берүү стандарттарынын талаптарынын деңгээлинде жалпы билем берүү программаларын өздөштүрүүгө;

- Кыргыз Республикасынын аймагында жсашаган кыргыз жсана башка да улуттардын салттарын, жалпы билем берүү уюмунун башка окуучуларынын жсана кызматкерлеринин ар-намысын жсана кадыр баркын урматтоого;

- ички тартиппи сактоо боюнча жалпы билем берүү уюмунун, анын ичинде мектептик кийим талаптарын аткарууга;

- уолдук телефондорду мектепте колдонбоого;

- окуучулардын диний көз караштагы уюмдарга катышуусуна жсана диний кийимдерди мектепке колдонбоого;

- мектеп жсашындағы балдарды жсана оспурумдорду айдоо куболугу жсок автомототранспорт айдоосуна тыюу салынат;

- жалпы билем берүү уюмунун мулкүнө этиеттик мамиле кылууга

- Кыргыз Республикасынын билем берүү жсана илим министригүнүн ченемдик укуктук актыларын жсана жалпы билем берүү уюмунун кошумча локалдык актыларын аткарууга милдеттүү.

Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актылары жсана жалпы билем берүү уюмунун кошумча локалдык актылары менен окуучулардын кошумча укуктары жсана милдеттери аныкталышы мүмкүн.

4.6. Жалпы билем берүү уюмундагы тартип окуу процессинин бардык катышуучуларын инсандык кадыр-баркын урматтоосуун негизинде жсолго салынат.

Окуучуларга караты кара күч жсана психикалык зомбулук ықмаларын колдонууга кескин тыюу салынат.

4.7. Жалпы билим берүү уюму окуучулардын жсана ата-энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугусуз жсалты билим берүү программаларында жсана Базистик окуу планында карапбаган жумуштарды аткарууга жсол берилбейт.

4.8. Окуучуларды коомдук-саясый жсана диний партиялар менен уюмдарга, аскердик түзүлүштөргө кириусунөө (өтүүгө), ошондой эле ушул партиялар менен уюмдардын шитерине, агитациялык компаниялар менен саясый акцияларына катышуусун мајсбурлоого жсол берилбейт.

4.9. Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамдарына ылайык жсалты негизги жсана жсалты орто билим берүүнүн негизги жсалты билим берүү программаларын өздөштүрүү бутүрүүчүлөрдүн мамлекеттик жсыйынтыктоо аттестациясы менен аяктайт.

Тийиштүү класстардын негизги жсалты билим берүү программаларын толук өлчөмдө өздөштүргөн окуучулар жсалты билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими боюнча кийинки класска которулат.

Өткөн класстын (баскычтын) негизги жсалты билим берүү программаларын өздөштүрбөгөн окуучулардын Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамына ылайык жсалты билим берүү уюмунун кийинки классында (баскычында) окуусуна жсол берилбейт.

4.10. Мамлекеттик жсыйынтыктоочу аттестациядан өткөн жсалты билим берүү уюмунун бутүрүүчүсүнө Кыргыз Республиканын тийиштүү мыйзамдарына ылайык жсалты билим берүү уюмунун герби бар мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билими жсөнүндө мамлекеттик улгудөгү документ (кубөлүк, аттестат) тапшырылат.

Жалты билим берүү уюму жсалты негизги же жсалты орто билим берүүнү аяктабаган окуучуга аныкталган улгудөгү маалымкат тапшырат.

4.11. Жалты негизги жсана жсалты орто билим берүү программаларын өздөштүрүүдө өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бутүрүүчүгө Кыргыз Республикасынын тийиштүү мыйзамына ылайык жсалты билим берүү уюмунун герби бар мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн билиминин артыкчылыгы жсөнүндө мамлекеттик улгудөгү документ (кубөлүк, аттестат) тапшырылат.

Бир же бир нече сабактарды өздөштүрүүдө өзгөчө ийгиликтерге жетишкен бутүрүүчү “Айрым сабактарды өздөштүрүүдө жетишкен өзгөчө ийгиликтери учун” деген Мактоо грамотасы менен сыйланат.

Бардык сабактар боюнча эң жасакы чейректик, жылдык жсана жсыйынтыктоочу баалары бар көчүрүү класстарынын окуучулары “Окуудагы эң жасакы ийгиликтери учун” деген Мактоо баракчасы менен сыйланышат.

4.12. Жалты билим берүү уюмунун педагогикалык кеңешинин чечими жсана балдардын шитери боюнча комиссиянын макулдугу боюнча укукка каршы иши-аракеттерди жасасаган жсана жсалты билим берүү уюмунун уставын көп жисолу одоно бузгандыгы учун он беш жасашка чыккан окуучуларды, педагогикалык таасир этүүнүн чектүү чарасы катары жсалты билим берүү уюмунан чыгарууга жсол берилет.

Балдардын шитери боюнча комиссия ата-энеси (мыйзамдуу өкүлү) менен бирдикте чыгарылган окуучуну башка жсалты билим берүү уюмунда окуусун улантуу же ишике орноштуруу боюнча чечимин бир ай ичинде кабыл алат.

Жетим балдарды жсана ата-энелерин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) багуусунан ажыраган балдарды жсалты билим берүү уюмунан чыгаруу жсөнүндө чечим тийиштүү жсергилкитүү мамлекеттик администрациянын алдынdagы үй-бүлөнү жсана балдарды коргоо боюнча бөлүмдөрдүн макулдугу менен кабыл алынат.

4.13. Окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө укуктуу:

- жсалты билим берүү уюмун тандап, окуусун улантуу учун окутуунун бардык этабына балдарын жиберүүгө жсана билим алуунун таризин тандоого;
- мамлекеттик билим берүү стандарттарынын чегинде окуучулардын жсалты орто билим алуу укугун сактоону талап кылууга;
- балдардын мыйзамдуу укуктарын жсана кызыкчылыктарын коргоого;

- уставда аныкталган таризде жалпы билим берүү уюмунун башкаруусуна катышууга;

- билим берүүнү мамлекеттик башкаруунун тийиштүү региондук органына балдарды окутуу жсана тарбиялоо маселелери боюнча кайрылууга укуктуу.

4.14. Окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө милдеттүү:

- балага жалпы орто билим алуу учун зарыл шарттарды түзүүгө;

- балдардын уч-кубатына жсана психикалык ден соолуктарына ар дайым камкордук корууга

- билим берүү уюмунун аймагынан сырткары, окуудан тышкary убакта болгон балдардын саламаттыгы жсана омуру учун толук жсоопкерчилк тартууга;

- баланын инсандык намысын урматтап, аны улуттук, тарыхый, руханий-маданияттык байлыктарын жсана элдик салттарды, Мекенин, айланы-чойрону урматтоого тарбиялоого;

- 1-10-класстарда окуучулук форманы толук камсыз кылуу;

- жалпы билим берүү уюмунун уставындагы өзүлөрүнүн укуктарын жсана милдеттерин аткарууга жсана балдарынын тарбиясына жсана жалпы билим берүү уюмдарына зыян келтиргендиги учун Кыргыз Республикасынын мыйзамдары аныктаган тартипте жсооп берүүгө.

4.15. Жалпы билим берүү уюмун мугалимдер менен толуктоо (комплекттөө) Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык жүргүзүлөт.

Мугалимдер учун негизги жумуш берүүчү болуп жалпы билим берүү уюму эсептелет.

Педагогикалык кызметка билими жөнүндө диплому, тийиштүү педагогикалык классификациясын ырастаган педагогикалык адистикке ээ болгон адамдар кабыл алынат.

Педагогикалык билими жсана дасыгы жсок жарандар кайра даярдоо курсунан отушкөндөн кийин гана педагогикалык кесипке иштөөгө укуктуу.

Соттолгон жсес Кыргыз Республикасынын Өкмөтү бекиткен тизме боюнча медициналык көрсөткүчтөрү бар жарандарга жалпы билим берүү уюмунда иштөөгө жол берилбейт.

- медициналык көрсөткүчү бар II-группадагы эмгекке жарандуу жсана III-группадагы педагогдордо окуу жүктөмү толук эмес тиитте берилет;

- пенсия жашындагы педагогдордо окуу (жумалык) жүктөмү жалпы жсамааттын макулдугу жсана педагогикалык кенештин чечиминин негизинде берилет.

Педагогикалык иш жүргүзуу укугунан ажыраттуу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт.

4.16. Мугалимдердин эмгек мамелелери Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык түзүлгөн келишиим менен жөнгө салынат.

4.17. Мугалимдер төмөнкүлөргө укуктуу:

- окутуунун жсана тарбиялоонун усулдарын, жалпы билим берүү программаларын, окутуу-усулдук комплекттерди окуучулардын билимин баалонун усулдарын өз алдынча тандоого жсана колдонууга;

- мамлекеттик билим берүү стандарттарынын, окутуу жсана тарбиялоо усулдарынын негиздеринде автордук жалпы билим берүү программасын, окуу китебин, окутуу-усулдук колдонмоловорун иштеп чыгууга жсана колдонууга;

- новатордук усулдарды жсана ыкмаларды түзүүгө жсана пайдаланууга, илимий-педагогикалык эксперимент жүргүзууга, алдынкы педагогикалык тајсрыйбаны ишке ашырууга;

- педагогикалык иште новатордук усулдарды жсана ыкмаларды түзүүдүгү жсана жсайылткандыгы учун сыйланууга;;

- озунун кадыр-баркын жсана кесиптик ар-намысын коргоого;

-озунун кесиптик денгээлин жсана дасыгын жсогорулатууга (бул смаксатта жалпы билим берүү уюмунун администрациясы мугалимдерди кайра даярдоо жсана дасыктарын жсогорулатуу курстарында окутуу учун тийиштуу шарттарды тузот);

- Кыргыз Республикасынын тийшиттуу мыйзамдарына ылайык оз ыктыяры менен аттестацияланууга;
  - уставда аныкталган таризде жалпы билим беруу уюмун башкарууга катышууга;
  - Кыргыз Республикасынын мыйзамдары жсана жергилкиттүү өз алдынча башкаруу органдары кабыл алган кошумча социалдык кепилдиктерге жсана жесеңилдиктерге.

4.18. Мугалимдер төмөнкүлөргө милдеттүү:

  - педагогикалык этиканы жсана жалпы билим берүү уюмунун уставын тутууга жсана аткарууга;
  - мамлекеттик билим беруу стандарттарынын денгээлинде окуучулардын негизги жалпы билим беруу программаларын оздоиштуруулорун камсыздоого;
  - окуучулардын өзгөчөлүктөрүн, ишке чеберчилик менен мамиле кылууларын өнүктүрүүгө, жүрүм-турумдарынын жогору ахлактык сапаттарын тарбиялоого;
  - билим беруу тармагындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган бекиткен кызматтык дасыктык талаптарга ылайык келууго;
  - озунун кесиптик денгээлин ар дайым оркундоттуugo жсана дасыктарын жогорулатууга;
  - жалпы мектеп аныктаган мугалимдер учун форма талаптарын аткарууга (диний көз- караштагы кийимдерди жсана мектептин эрежесине ылайык келбegen кийимдерди кийүүгө уруксат берилбейт);
  - мектепте спирт ичимдиктерин ичпөөгө , башка мугалимдерди басмырлабоого, аброюна шек келтирбоого;
  - эмгек келишииминде көрсөтүлгөн талаптарды так аткарууга ;
  - мектептин окуу процессине тийшиттуү баардык иштер , алмаштарылган сааттар, окуучулардын кыймылынын отчету, класс инвентарлары , билим сапаты ж.б. учун жсооп берууго;
  - окуучуларга караты моралдык жсана күч ыкмаларын колдонбоого милдеттүү.

4.19. Педагогикалык жүктүн өлчөмү окуу планы боюнча сааттардын санына, жасалпы билим беруу уюмунун кадрлар менен камсыздыгына жана башка да иши шарттарына жарааша аныкталат.

Окуу планынын саттарынын саны азайтылбаса же класстардын саны кыскартылбаса, окуу жыларынын башында белгиленген окутуу жуктомуунун олчому (педагогикалык иши) окуу жыларынын ичинде жалпы билим беруу уюмунун администрациясынын демилгеси менен бир ставкадан томон кыскартылбайт. Мектеп администрациясы мугалимдердин билим дөнгөзлине баа беруу менен окуу жуктомуун аныктайт.

Жаңы окуу жылдының башында окутуу жүргүп белгилөөдө, бул жалпы билим берүү уому негизги иши орду болуп саналган мугалимдер учун класстарда сабак өтүү өлчөмү жсана окутууну улантуу сакталат.

4.20. Мугалимдердин макулдугусуз кесиптик милдеттери жаса эмгек келишиими менен карапбаган жумуштарга тартууга жол берилбайт. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган учурлардан тышкыры, эмгек келишиими менен карапбаган жумушту аткарууга мугалимдит кариши болушу аны кызматташ бошотууга негиз боло албайт.

5. Жалпы билим берүү уюмун башкаруу

5.1. Жалпы билим берүү уюмун башкаруу Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” Мыйзамына, жалпы билим берүү уюму жөнүндө тииттүү жобого жасаң ушул уставка ылайык демократиялык, ачык-айқындык, оз алдынча жасаң мамлекеттик-коомдук кызметташтык принциптерине ылайык жүргүзүлөт.

5.2. Жалпы билим берүү уюмунда төң башкарууну тариздери болуп жалпы чогулуш, педагогикалык кенеш, камкордук кенеши, ата-энелер комитети, окуучулардын өз алдынча башкаруулары жана башка кенештер эсептелинет.

Жалпы чогулуш жалпы билим берүү уюмунда эмгектенген педагогика билим берүү мучолору катышкан чогулуш. Жалпы чогулушта жалпы ичинен катчысын шайлан алышат. Чогулуштун журушу боюнча катчы протокол жасып, жана катчынын колу коюлат.

Педагогикалык кенеш – мектептин мугалимдеринин дайыма иштоочу озун-озу башкаруучу коллегиялдуу органы болуп эсептелет.

Педагогикалык кенештин туруктуу курамына директор, анын орун басарлары, мектептен жана класстан тышкаркы иштерди уюштуруучу, бардык предметтик мугалимдеркитеңканаачы жана ата-энелер комитетинин торагасы киришет.

Педагогикалык кенештин торагасы болуп жалпы билим берүү уюмунун директору эсептелет.

Педагогикалык кенеш окуу жыларынын башталышында бекитилген иш план боюнча иш жүргүзот. Педагогикалык кенештин чечими анын отурумунда кенешке катышкандардын учтон эки добушу менен кабыл алынат. Эгерде чечимди кабыл алууда добуштардын саны барабар болсо, анда тораганын добушу чечуучу болуп эсептелет. Эгерде мектептин директору педагогикалык кенештин чечими менен макул болбосо, анда бул чечимдин аткарылышын токтотуп, бул жонундо райондук билим берүү болумуно билдириууга тийши.

Педагогикалык кенештин курамына киргөн мугалимдердин арасынан окуу жыларына карата кенештин катчысын шайлайт. Кенештин катчысы кенешменин протоколдорун системалуу, мазмундуу, сабактуу турдо жасып кол коет. Педагогикалык кенештин протоколу жасылган китечке жалпы билим берүү уюмунда 5 жылга чейин сакталат, бул китеченинбеттери номерленет жана моор басылат. Педагогикалык кенеш тарабынан кабыл алынган чечимдер мугалимдер учун милдеттуу турдо аткарылууга тийши. Кенеш тарабынан кабыл алынган чечимдердин аткарылышын козомолдоо иштерин билим берүү уюмунун директору ишке ашырат. Ар бир откорулгон кенеш тарабынан кабыл алынган чечимдердин аткарылышы боюнча, торага кенештин отурумунун алдында, мурдагы чечимдердин аткарылышы боюнча кыскача маалымат берет. Педагогикалык кенештин мучолору билим берүү уюмунун ишин жасашибаруу боюнча кенешке маселелерди коуюга укуктуу.

Педагогикалык кенештер окуу жыларынын журушундо 5 жолудан кем эмес откорулот. Биринчи педагогикалык кенеш окуу жылы башталганга чейин август айынын акырында отот. Ал эми 5-акыркы кенеш 3 жолку отурумдар ирээтиндө откорулот, б.а. бутуруучу класстардын окуучуларын экзамендерге кийириуу, 9-класстын бутуруу экзамендеринин жыйынтыктары жана 11-класстын бутуруу экзамендеринин жыйынтыктары жонундо. Ал эми калган педагогикалык кенештер окуу тарбия иштерин жасашибаруу, мугалимдердин билимин оркундотуу аркылуу алардын чеберчилигин которуу, мугалимдердин аттестациядан откоруу, окуу-тарбия ишинде айырмаланган мугалимдерди сыйлыктарга корсодуу жана окуу-эксперименталдык иштерди жүргүзуу жонундогу актуалдуу маселелерди камтууга тийши.

Камкордук коруучу кенеш - билим берүү уюмдарында белгиленген максаттарга жетүү учун комок корсодуучу функцияларды ишке ашыруучу, ошондой эле кошумча (бюджеттен тышкаркы) кражсаттарды тартуучу, алардын максаттуу колдонулусун козомолдоочу орган. Камкордук коруучу Кенеш 11 адамдан кем эмес, 15 адамдан ашык эмес ишкерлер чойросунуу окулдорун, илимий жана билим берүү уюмдарынан, эл аралык, коомдук бейокмот уюмдарынан, ата-энелердин бирикмелеринеи, билим беруучу башкаруу органдарынын окулдорун, жеке тараптардан тузулот. Камкордук коруучу Кенештин ыйгарым укуктуу мөөнөтү - 3 жыл. Камкордук коруучу

Кенештин төрагасы ачык добуш беруу жолу менен Кенештин мучолорунун копчулук добушу менен 1 жылга шайланат (кайра шайланат).

Ата-энелер комитети

окуу жылынан башында жалпы билим беруу чакырылган чогулушунда шайланат. Комитеттин курамы бештөн тогузга чейин болуп, жылына 2 жолудан кем эмес откоролот.

Республикалык бюджеттен каржыланган жалпы билим беруу уюмунын директору

Билим беруу министрилиги тарабынан, ал эми жергилиттүү бюджеттен каржыланган жалпы билим беруу уюмунын директору – райондук билим беруу болуму тарабынан кызматка дайындалат жсана ээлеген кызматынан бошотулат.

Жалпы билим беруу уюмунын директору Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык кызматка дайындалат, которулат жсана ээлеген кызматынан бошотулат.

Директорлук кызматка пенсия жсашынан отпогон, жогорку педагогикалык билими жсана 7 жылдан кем эмес педагогикалык стажы бар, Кыргыз Республикасынын билим беруу жсаатындагы ченемдик - укуктук актыларын, психологияны, менеджментти жсана билим берууну каржылоону, мектепке билим беруу маселелери боюнча мамлекеттик институттардын жсана коомдук уюмдардын укуктарын жсана милдеттерин билген Кыргыз Республикасынын жарандырылган кызматка дайындалат.

5.4. Директордун орун басарын, окуу болумунун башчысын, тарбия иштери боюнча директордун орун басарын, социалдык педагогоду жсана материалдык – жоопкерчиликтүү (чарба иштери боюнча) кызматкерди кызматка дайындоо жсана кызматтан бошоттуу жалпы билим беруу уюмунын директорунун сунуштамасы боюнча райондук билим беруу болуму тарабынан жургузулот.

Педагогикалык жсана башка кызматкерлерди жсумушка алуу жсана кызматтан бошоттуу жалпы билим беруу уюмунын директору тарабынан Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине ылайык жургузулот.

5.5. Жалпы билим беруу уюмунын директору ата-энелердин (мыйзамдуу өкулдөрдүн), мамлекеттин жсана коомдун алдында өзүнүн кызматтык милдеттерине, эмгек келишишине жсана жалпы билим беруу уюмунын уставына ылайык жекече түрдө жооптартат.

5.6. Директор:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясын, Кыргыз Республикасынын “Билим беруу жсонундө” жсана “Мугалимдин статусу жсонундө” мыйзамдарын, жалпы орто билим беруу жсаатындагы ченемдик укуктук актыларын сактап, ишке ашырат;

- билим берууну мамлекеттик башкаруунун тийишиттуу региондук органынын макулдугу боюнча педагогикалык кенеш менен бирдикте жалпы билим беруу уюмунын негизги онугуу багыттарын аныктап, ишке ашырат;

- жарандардын жалпы орто билим алуу зарылчылыктарын канааттандырат;

- администрациялык – аткаруу органдарында жсана башка мекемелерде жалпы билим беруу уюмунын укуктарын жсана кызыкчылыктарын көздөйт жсана колдойт;

- мугалимдерди жсана техникалык персоналды тандоону жсана жайгаштырууну жургузот, педагогикалык көнөштин ишин жетектейт;

- билим берууну мамлекеттик башкаруунун тийишиттуу региондук органы менен макулдашылган окуу планынын мугалимдер менен бирдикте жсузоого ашырат;

- мамлекеттик билим беруу стандарттарынын жсана негизги жалпы билим беруу программаларынын чегинде окуучуларды билимдеринин жеткиликтүүлүгүн жсана сапаттуулугун камсыз кылат;

- класстан тышкаркы иштердин мазмуну аркылуу окуучулардын тарбиялоо ишин камсыздайт жсана козомолдойт;

- мугалимдердин дасыктарын жогорулатууга жсана алардын кесиптик осуушуно шарттарды тузот, ошондой эле алардын аттестациядан откорот;

- билими жөнүндө мамлекеттик улгүдөгү документтерин тапшырууну уюштурат жана аларды дааардоо Учун бутурүүчүлөр жөнүндө тапшырылуучу маалыматтын тактыгын камсыздайт жана жсооп тартат;
- балалыкты коргоо, жашы жетишпегендердин укуктарын жана кызыкчылыктарын сактоо боюнча талаптарды көзөмөлдөйт жана сактайт;
- жалпы билим беруу уюмунун каржылык – чарбачылык ишин жетектейт жана козомолдойт;
- гранттардын жана инвестициялардын, ата-энелердин оз эрки менен тапшырган тогумдорун, анын ичинде кошмча билим беруу кызматынан түшкөн кирешелерди да, натыйжалуу пайдаланууну козомолдойт жана жекече турдо жсооп берет;
- жалпы билим берүү уюмунун материалдык - техникалык базасын эсепке алуу жана сактоо, техникалык коопсуздүгүн жана санитардык - тазалык режимин сактоо, окуучулардын жана кызматкерлердин эмгегин коргоо учун жсооптуу болот жана алар Учун жсооп тартат;
- жетектеген билим беруу уюмунда ортко каршы коопсуздук боюнча, ошондой эле окуу учурунда окуучулардын жана кызматкерлердин омурлоруно жана ден соолуктарына коркунуч келтирген же алардын олумуно алып келген учурлардын татаалдыгына жана куноосунун денгээлине жарааша Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тартыптик, администрациялык жана кылмыши жсоопкерчилигин жекече турдо тартат;
- кызматтык милдеттерге, жалпы билим берүү уюмунун уставына жана Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына ылайык башка да милдеттерди аткарат.

6. Мүлк жана материалдык - финансыйлык караажаттар

6.1. Жалпы билим берүү уюмунун уставдык ишин камсыз кылуу максатында уюштуруучу же ал ыйгарым укук бергөн орган Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартыпте озуну таандык менчикти же озу учунчу тараптан куроого алган имараттарды, курулуштарды, жабдууларды жана башка мүлкүү жалпы билим беруу уюмuna бекитилип берет.

Жалпы билим беруу уому Кыргыз Республикасынын мыйзамында аныкталган тартыпте бекитилип берилген жер улушуно ээ жана жер улушунон түшкөн караажаттарды жалпы билим беруу уюмунун материалдык-техникалык базасын чындоо учун пайдаланууга укуктуу.

Жалпы билим беруу уюмuna бекитилип берилген мүлк билим берүү максатынан тышкары алынып көюлушу жана (же) ээлликтеп айыратылыши мүмкүн эмес.

6.2. Жалпы билим берүү уому райондук билим беруу болумунун макулдугу менен ашканасын жана спорттук залын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык күрөөгө берүүгө укуктуу.

Эгерде, жалпы билим беруу уюмунун негизги фонддорун учунчу тараптын пайдасына ажыраттуу карапса, жалпы билим беруу уому бутум тузууго укуксуз.

6.3. Мамлекеттик жалпы билим берүү уюмунун мүлкүү жана каржылоо ресурстарын топтоо булактары болуп:

- респубикалык жана жергилитүү бюджеттер;
- уюштуруучу болуп саналган жекече жана юридикалык жактардын, чет олкөлөрдүн жана жарандарынын караажаттары;
- депозиттик салымдардан түшкөн кирешелер
- жекече жана юридикалык жактардын, чет олкөлөрдүн да оз ыктыялары менен кошкон караажаттары, кайрымдуулуктары жана максаттуу толомдору;
- кредиттер
- комокчу чарбадан түшкөн продукцияны сатуу менен түшкөн кирешени жалпы билим беруу уюмунун материалдык-техникалык базасын чындоо учун пайдалаптуу;

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына карши келбegen башка да булактар эсептөлөт.

6.4. Жекече жсана юридикалык жсактар белек, кайрымдуулук же керээс катары берген акчалай каражасттарына, мүлкө жсана менчик объектилерине, ошондой эле өз ишкердүүлүгүнөн түшкөн кирешелерден жсана ошол кирешеге сатып алынган менчиктик объектилерине да жсалты билим берүү уюмунун менчиктик укугу бар.

6.5. Жалпы билим берүү уюму өзүнүн карамагындагы акчалай каражасттарынын жсана менчигинин чегинде өз милдеттери боюнча жсооп берет. Жалпы билим берүү уюмuna корсотулгон акчалай каражасты жсептей калса, анда анын милдеттери боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте уюштуруучусу жсооп берет.

6.6. Республикалык жсана муниципалдык билим берүү уюмдарын каржылоо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жсургузулот. Жергиликтүү оз алдынча башкаруу органдары, каржылоо каражасттары болсо, жсалты билим берүү уюмдарын ченемдерден ашык каржылашы мумкун.

6.7. Жалпы билим берүү уюмунун финанссылык – чарбачылык ишин мамлекеттик контролдоону текшерүү органдары тийиштүү ченемдик укуктук актылардын негизинде жсургузушот.

6.8. Жалпы билим берүү уюмун бюджеттик каржылоо Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жсонундогу” Мыйзамынын 43, 44 беренелерине жсана “Кыргыз Республикасынын жсалты билим берүү уюмдарын каржылоонун ченемдик принципине которуу жсонундогу” Кыргыз Республикасынын Окмотунун 2013-жылдын 30-майындағы №302 токтомуна ылайык жсургузулот.

7. Эл аралык кызматташтык

7.1. Жалпы билим берүү уюму Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аныкталган тартипте чет өлкөлүк шиканалар (мекемелер, уюмдар) менен түз байланыш түзүүгө жсана банк мекемелеринде валюталык эсептерин ачууга укуктуу.

8. Жалпы билим берүү уюмун жсоюу жсана өзгөртүп уюштуруу

8.1. Окуу жыларынын аягында жсалты билим берүү уюму жсоюлса же өзгөрүп уюштурулса, райондук билим берүү болуму окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу окулдору) менен макулдашып, аларды башка жсалты билим берүү уюмдарына которуу боюнча жсоопкерчилигин озунө алат.

8.2. Жалпы билим берүү уюмун жсоюшу жсана өзгөртүп уюштурулуши Кыргыз Республикасынын Жарандык кодексинде жсана Кыргыз Республикасынын “Юридикалык жсактарды, филиалдарды (окулдукторду) мамлекеттик каттоо жсөнүндө” Мыйзамында аныкталган тартипте ишке ашырылат.

Жалал-Абад областной суд	13/01/42
Номерлененский районный суд	10/09/89
басылганы бардык	30/01/89
Управление юстиции	Абадын облысы
Всего пронумеровано 13	
и скреплено в чатьх на	31/10/89

